

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petítor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 > — >

Negyedévre . . . 1 > 50 >

Egy hónapra . . . 60 >

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 > — >

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra . . . 80 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 > — >

Negyedévre . . . 2 > 50 >

Egy hónapra . . . 60 >

Egyes szám ára 4 kr.

A néppárt megalakulása.

(—a.) Bizalommal, reménnyel, örömmel fogadjuk és üdvözöljük a legújabb politikai párt megalakulását.

Évek óta mindenki érezte, hogy égető szükség van parlamenti viszonyainknak új alapra való fektetésére. Mindennek inkább, mint egészségesnek mondható az a viszony, mely parlamenti pártjaink között az utóbbi években fennállott. Elég utalni arra a világtörténelemben páratlanul álló tényre, hogy az uralkodó liberális pártot és rendszert legnagyobb ellensége, a legszélsőbb politikai és vallási radikalizmus mentette meg a biztos bukástól.

Köztudomású dolog, hogy a korona óhaja is volt, hogy egy conservatív párt alakuljon a magyar országgyűlésen. Eleintén azt hittük, hogy a kilépettek pártja fogja ezt megalakítani. De várakozásunkban csalódtunk. A múlt őszön már az a hír járt, hogy a kitepettek pártja programot ad ki. Hiába vártunk. Az új kormány kinevezésekor ismét jó alkalom lett volna erre, de ők ismét elszalasztották azt; egyszerűen kijelentették különállásukat. A tagadás még nem program.

Végre a várva várt conservatív pártot megalkotta a főrendi ellenzék, mely nemes lelkesedéssel, szívós kitartással egyedül védte Magyarországon a pozitív keresztény hitet.

Megvalljuk, kezdetben, mikor még csak tervezgetésekről volt szó, magunk is bizalmatlansággal viseltünk a néppárt iránt. Az arra hivatott vezetők távol maradtak a párt szervezésétől.

Ismeretlen, kellő tapasztalattal és tekintélyvel nem bíró emberek vezették azt. A tervezgetés közben felmerült program-pontok között nem egy volt olyan, melyet nem láttunk volna szívesen egy konzervatív párt programjában s melyek miatt magunk is távol maradtunk volna az új párttól.

Ez volt az ok, amiért program-czikünkben a néppártot meg se említettük;

pedig jól tudtuk, hogy éppen ezért nem egy ember gyanakodva fogja kezébe venni lapunkat; jól tudtuk, hogy e miatt sokan nem lépnek előfizetőink közé.

Mindenkitől függetlenül fejtettük ki programunkat, a néppártnak akkor már ismert program-tervezetere nem is reflektálva.

A kabinet-válságnak közbejött megoldása siettetette a néppárt megalakulását. Azt reményeltük, hogy nem csak személy, hanem rendszerváltoztatás lesz. De a liberális párt merev magatartásán hajótörést szenvedett a korona óhajta, a fúzió megvalósulása. Az új kabinet csak folytatása a réginek. Nemcsak nem hagyja abba a kereszténység üldözését, hanem még tágasabb körben folytatja azt.

És így az egyházpolitikai ellenzék számára nem maradt más hátra, mint országgyűlési pártot alakítani a hazai kereszténység védelmére s a nép anyagi érdekeinek megoltalmazására.

Lapunkat nem hívták meg az alakuló gyűlésre. Okunk lenne reá, de nem neheztelünk érte. Örvendünk inkább azon, hogy az új párt kibocsátott programja egyezik lapunk programjával.

A kibocsátott programnak mind a 15 pontját egytől-egyig aláírjuk. Valamennyi benne volt a mi programunkban is. Szeretnénk azonban e programot kibővíteni.

Egyesek bizonyára taktikai hibának fogják tartani, hogy a 67-iki kiegyezést nem hagyták nyílt kérdésnek. — Mi nem tartunk ezekkel. A taktikázásnak nem vagyunk barátai. Többre becsüljük a nyílt vallomást. A közjogi alapot sokkal fontosabb dolognak tartjuk, semhogy azt egy politikai párt nyílt kérdésnek hagyhassa.

Mindazáltal szeretnénk, ha a párt programjában a nemzeti követelések is helyet találnának. A liberális párt merev ragaszkodását követni nem akarjuk.

A kath. autonomiánál — nagyon helyesen — bevették a programba, hogy

követelik a kath. alapok és alapítványok kiadását. Hallgatnak azonban a főpapi kinevezéseknél gyakorolt kijelölési jogról. Ezt a miniszter kezében semmi szín alatt sem hagyhatjuk. — Hogy ő Felsője az autonomiának adja-e majd át ezt a jogot? vagy más testületre bizza? abba természetesen nem avatkozhatunk. — A felség főkegyuri joga minden esetre sértetlen marad, — de felekezeten állam-kormány vagy minisztere azt nem gyakorolhatja.

Feltűnik talán némelyeknek, hogy hallgat a program a congruáról. — Mi helyeseljük ezt is. A congrua-kérdés nem való egy politikai párt programjába, sem az országgyűlés elé. Az az egyháznak belügye. Bizunk főpapjaink atyai jóságában, hogy nem hagyják sokáig megoldatlanul e kérdést. — Tőlük várjuk a megoldást, nem a kormánytól. — Nem akarhatjuk és nem engedhetjük, hogy hazánk papsága a kormánynak legyen lekötelezve.

Közgazdasági programunk teljesen egyezik, csak a miénk még részletesebb. Hiányzik például a néppárt programjából a tőzsdei határidő-üzletek korlátozása, a tőzsde megrendszabályozása, az uzsora-törvény revíziója. Pedig ezek elég fontos dolgok. De hiszszük, hogy a részletesebb program keretébe ezek is be fognak illeszteni.

Kijelentjük különben, hogy mi egy politikai párt programját nem tartjuk olyan merev keretnek, hogy attól egyben-másban eltérni ne lehetne.

Politikailag független organumnak jelentettük ki lapunkat megindulásakor. — Ezt a függetlenséget fenntartjuk ezután is, még a néppártal szemben is.

Hogy a legújabb politikai párt az immár megalakult néppárt programunk lényeges pontjait mind felvette pártjának programjába — örömmel tölt el bennünket. — Küzdeni fogunk az új párt mellett, míg programjához hű marad.

Üdvözöljük az új pártot ismétellen, Isten áldását kérjük működésére, kívánjuk

hogy tekintélyre, befolyásra és hatalomra jusson minél előbb, kívánjuk, hogy a haza javára irányzott működése hosszú legyen.

Katholikus mozgalmak.

A esáktornyai választás.

A esáktornyai választókerületben a képviselő választást február 7-ére tűzte ki a megye központi választmánya. A szavazás két bizottság előtt történik. Elnökök: Gozony Ferencz vm. főjegyző és Zakál Henrik ügyvéd; alelnökök: Tóth István tisztartó és Margitai József képezdei igazgató lesznek. A kerületben a hangulat rendkívül izgatott. A néppárt roppant élénkséget fejt ki.

Még eddig semmi hír sincs arról, hogy a kultuszminiszter meglátogatni készülne választóit.

*

A néppárt szervezkedéséről mindenfelől öröndetes hírek érkeznek. Többi között Szegeden, Csongrádon, Békésen, Kecskeméten, Szolnokon serényen folyik a szervezkedés. Tényleg meg is alakult már a néppárt Sár-Szentmiklóson, hol pártelnököket és bizalmi férfiakat is választottak.

*

Uj katolikus körök.

Técsen megalakult a katolikus kör 78 taggal; Alsó-Alapon 65 taggal; mind a két helyről, valamint Rézalmásról az alapszabályokat a miniszteriumhoz terjesztették fel jóváhagyás végett. — Lovasberényben pedig kath. népkör alakult, melynek már is közel 100 tagja van. A népkör védőjéül Cziráky Antal grófot kérték fel; tiszteletbeli elnöke Krécsy Károly plébános.

Szervezkedjünk!

Már micsoda ember és micsoda katolikus volnék én? ha nem vennék részt az ország katolikusainak általános örömeiben a fölött,

hogyan megelőzőleg már lett néppárti képviselőnk, legujabban pedig végbement az országos néppárt megalakulása!

De, tudja Isten, az én örömömben aggodalom is vegyül, aggodalom a miatt, hogy az eddigi siker babérjain igen sokan akarnak majd pihenni. A győzelem és siker hány lanyhább emberünknek fog ismét párnául szolgálni, melyre lehajtják a katolikus érdekek ügyében eddig sem sokat erőltetett fejüket édes pihenésre? A löcseiek munkája után olyanok is édesnek fogják találni a nyugalmat, akiknek nem is volt részük e munkában.

Ha csak kis nehézségekbe, kellemetlenségbe ütközött is eddig szent ügyünk érdekében kifejtett valamelyes tevékenységük, ha csak párányi megerőltetésükbe is került, hogy isteni vallásunk védelmére sorompóba léptek, mely könnyen megnyuthatják ezután magukat! Nálunk csak nem fog a kormány oly nagymérvű erőszakoskodásra vetemedni, ennek csak az első, a próba-ütközetnél volt értelme; nekünk elég a győzelemhez, ha nincs is néhány száz szótöbbségünk, mondogatják és lepihennek. És mikor alusznak embereink, eljön az ellenségünk, konkolyt vet a buza közé és elmegy. Van anynyi esze, hogy titokban dolgozik és nem sippal, dobbal, nádi hegedűvel járja be az utcákat. A tapasztalat arra tanít bennünket, hogy csak akkor fog a mi szemünkben föltetszeni a konkoly, mikor már termést hozott. És kévébe kötik majd a konkolyt, a képviselő személyében és a csürbe gyűjtik — az országházba, — ahova pedig az üdvözítő példabeszéde szerint a buzának kellene kerülnie.

Tisztelet, becsület azoknak, akik megteszik a magukét, de ezekről ugyancsak bajos volna elmondani, hogy a számuk legio. Hallunk ugyan hirt innen is, onnan is katolikus mozgalmakról, kapva kapunk e híreken és igyekezünk elhíttetni magunkkal, hogy ime, mily hatalmasan ébredzik a katolikus öntudat. Pedig édeskevés minden, ami történik. Ha most, hogy a szent vallásunkon elkövetett sérelem fája még zöldellik, csak ennyit mivelünk, száradtával mi fog történni? Szinte megkönnyebbülve lélegzettem föl, mikor véget ért az oly soká elhuzó-

dott kormányválság; hideg borzongás futott végig hátamon valahányszor az országgyűlés esetleges fölloszlatásáról volt szó: ez aztán igazi betetőzése lett volna felsüléseinknek, kudarcainknak. Ugy vagyok én az országgyűlés fölloszlatásával, mint a szegény ember utolsó falat kenyérével: addig tartogatja, amíg csak lehet; a remény is csillapítja némileg éhségét, hogy hiszen van még egy falat kenyere; ha már ezt is megette, a kétségbeesés is sorvasztja. Mi az új képviselő-választásba vetjük reményünket és hátha, amint féltő, nem vergődünk zöld ágra?

Győzelmi kilátásaink annál kedvezőbbek, minél később kerül kenyértörésre a dolog. Ez állítás is csak abban az esetben válik be, ha napról-napra nagyobb tevékenységet fejtünk ki és mindegyre jobban összeszedjük magunkat.

Igen, összeszedjük magunkat, összeszedjük a mieinket. A legjobb minőségű kövek is, míg szerteszét hevernek, palotát nem alkotnak. Számbeli tulsúlyunkban ne bizakodjunk tulságosan, mert rendezetlen sereget, akármilyen nagy is az, könnyű leverni. Egyes embereinket, ha a szervezkedés kapcsa nem fűzi őket egymáshoz, ne esodáljuk, ha a hatalom karján fellépő elleneink elesábitják vagy legalább ártalmatlannokká teszik. Addig kell egyesíteniünk a mieinket, amíg rendelkeznek magukkal, amíg máshová nem ígérkeztek, amíg másbol le nem foglalták őket. A mentő sereget előre kell szervezni, uem az utolsó pillanatban.

Nekem úgy tetszik, mintha embereink még mindig nem tartanak elég komolynak a már küszöbön lévő veszedelmet. A fát gyümölcseről, az embert tettéről ítélem meg. Ha a szabadelvű, a nemzeti, a függetlenségi párt nem alakul meg minden választókerületben, azt értem; lehet, hogy ebben vagy abban a kerületben elveik nem keltenek rokonszenvet. De vajjon van-e Magyarország-szerte csak egy kerület is, ahol a mi ügyünknek ne volnának kötelességszerűen, hivatalból pártfogói? Van-e kerület, amelyben csak kis utánjárás mellett is tekintélyes pártot ne tudnánk létrehozni?

Kire dobjuk a követ? Sokan vannak ők. Sajnos. Akit tisztelet környez, aki befolyással

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Mit bizonyít Zola Lourdesja?

— A »Tiszántul« eredeti tárczája. —

Bosszus kedvetlenséggel dobtam félre a minap az előttem fekvő hírlapot. Amitől régen tartottam, ténynyé vált: Zola regénye, miután félévig szennyezte a magyar hírlapirodalmat, könyvalakban is megjelent ama bizonyos lap kiadásában. Ott fog tehát ragyogni ez is, magyarul, a Rongonék szerencséje, Az emberirtó, A föld, A pénz, Páris gyomra, Hölgyek öröme stb. társaságában, ezimlapján nagy vörös betűkkel ékeskedve, talán annak jeléül, hogy akinek azokban öröme telik, a helyett a betűnek kell majd pirulnia! Ámde minket ez alkalommal nem ez szomorít legjobban. Az bánt, hogy Zolát ez alkalommal egy nő vezeti be, karonfogva, a mutatja be a magyar olvasó-közönségnek. Ime csak egy lépés odáig ahová a svéd irodalom jutott, ahol nemrég szintén egy nő írt, mint azt a Szigligeti-társaság utolsó föl-olvasásán is megjegyezték, már nem is pikáns, nem is sikamlós, de undorító regényt. Nem »malfaiteur social« társadalmi gonosztévő-e az olyan író, aki mérgével a női szívet, ezt a féltett oázst a lelki romlottság Saharájában, a női lelket, a tiszta szent érzelmek természetes, nem sokára egyedüli menhelyét rontja meg?

Hélas! si ta main chaste ouvrait ce livre infâme,
Tu sentirais soudain Dieu mourir dans ton âme.

¹ Gyönyörű »hölgyek«!

Ce soir tu pencherais ton front triste et boudeur ...
Et demain tu rirais de la sainte pudeur!

*

No de nem erről akarok én ma szólni. Ez csak elüljáró beszéd, némi igazolása annak hogy harmadszor is ugyanarról énekelek. Az Zolának a legnagyobb vétke, a legnagyobb vétke, hogy a legnagyobb mértékű öntudatos-sággal vét a legfőbb, a legszentebb irodalmi törvény: az igazság ellen. A Gaulois szerkesztőjéhez írt levelében ügytelenségből maga is bevallja ezt: »J'ai voulu la vérité autant que M. Henri Lasserre, et je l'ai faite!«¹ . . . Épen az a baj, felel Lasserre: »Vous la faites, au lieu de la dire.«² Az igazsággal egyébiránt máshol is elég könnyen bánt ő, Arany János szavai szerint: Költő hazudj, de rajt' ne fogjanak, azaz a különbséggel, hogy ő nem tartozik azon »ritka becsületes« emberek közé, akit még sohasem lehet rajta kapni. Ő azon bátor emberek közé tartozik, akik semmiféle deméintől, semmiféle rajtakapástól nem riadnak vissza Ikarus szerint

Halandók, merjete!

Szegény Musy abbé előtt, akiről föltehettem, hogy sohasem olvasta műveit, azzal kegyeskedett, hogy ő sohasem tette guny tárgyává a papokat, hogy mindig respektálta a reverendát. »Am tessék olvasni művemet, s meg fogja látni.« Mit bánta ő, ha Musy abbé elolvashá is a La Terre-t, ahol egy nyomorult teremtesnek

¹ Akartam az igazságot és . . . alkottam azt!

² Őn alkotta az igazságot a helyett, hogy megmondta volna!

Jézus Krisztus szent nevét adja, ha elolvashá is a L'Assomoir, ahol a papság meg van gyaláztatva . . . Zola bátor ember, chevalier sans peur . . . ő a »Lourdes« után is audenciát kér a pápától, számítva arra, hogy a világsajtó is lesz, oly tisztességtelen, hogy ezt a lépést meg ne bélyegezze . . .

És ez az amit mai elmefuttatásomban különösen ki akarok emelni. Zola nem áll egyedül. Akik pártfogolják, terjesztik, védik vagy türik, részeseek az ő művében és mivel amint az ő esete bizonyítja az irodalmi erkölestelenség szükségképen karöltve jár a hazugsággal. Zola pártfogói kénytelenek ez utóbbira is . . . Az a tanulság Zola művéből, elterjedéséből, hogy az irodalom tisztesség fájdalom nálunk is ijesztő módon hanyatlik. Erkölestelenség és igazság édes testvérek. Aki az egyiket arculüti, a másikat is meggyalázza. Sohasem emelhet föl más, csak az igazság, amely bármily paradoxnak is tűnjék föl állításunk, mindig bizonyos idealizmussal jár. Ez az egyik tanulság.

A másik következtetés, amelyre a Lourdes alkalmat ad immár magát a dolog érdemét illeti. »Ce livre ne prouve-t il donc rien?«¹ kérdi Lasserre. »Il prouve beaucoup, au contraire.«² Zola könyve a szerző akarata ellenére is tanúságot tesz a lourdesi gyógyulások természetfölötti jellegéről. Zola természetesen akarja magyarázni a lourdesi gyógyulásokat. Am, hogy ezt megtehesse, először is meghamisítja a tényeket, megváltoztatja a döntő fontosságú körülményeket; utóvégre bármily kevésse geniroz-

¹ Semmit sem bizonyít tehát ez a könyv?

² Ellenkezőleg, sokat.

bir, rendelkezik vezető képességgel, és amellet a némát adja, öbe fekteti a kezét, azt már szemrehányás érheti — jogosan — az egyház részéről. Fili, quid fecisti nobis sic?!

Oly időket élünk, amikor nem elég, hogy valamit teszünk, hanem minden erőnkkel ki kell fejtünk.

Azt mondja Jusztinián császár: „Ugy látszik, mintha semmi sem történt volna, ha még marad fön tennivaló.”

Mit mondjunk akkor azokról, akik csak valamiképp vagy semmit sem tesznek, holott sokat tehetnének?!

A buzgó nagyobb emberek után következnek a kisebbek, a központ után meg kell mozdulni a vidéknek!

Szervezkedjünk!!

Dr. Patássy.

Lapszemle.

Budapest, 1895. jan. 31.

A **Magyar Állam** a kultusz miniszter programjának bírálatával foglalkozik.

A **Hazánk** szerint a szociálislaknak a legutóbbi években kifejtett akciói egy bekövetkező nagy vihar előjelei, melyet csak úgy lehet meggátolni, ha az agrár-kérdés rendezve lesz. Most Poroszország is fellépett a szocializmus ellen s a földbirtokosság helyzetén javítani akar. Nálunk e kérdéssel nem igen foglalkoznak kellőleg, pedig a kérdés napról-napra égetőbbé lesz.

A **Budapesti Hirlap** kikel azon közöny ellen, melylyel az országgyűlés a közoktatásügyi állapotokkal szemben viseltetik. Az igaz, hogy beszélnek sokan pro és contra, de minden siker nélkül, mert mindig csak az történik meg, a mit a kormány akar s marad minden a régiiben.

Az **Egyetértés** a néppárttól ir s azt nem tartja képesnek arra, hogy a magyar népet zászlói alá tudja gyűjteni, a függetlenségi pártot tartja erre egyedül alkalmasnak, melynek becsületbeli kötelessége, hogy egyetlen kerületet se engedjen át az új pártnak.

A **Pesti Napló** a franciaországi politikai állapotokkal foglalkozik, melyek ott az elnök és kormányválság folytán beállottak.

za is valakit az igazság, amit igaz beszéddel védelmezni lehet, nem védi azt senki hamisítással; amit pedig pusztá hazugsággal védelmeznek, elveszett ügy az.

Hogy természetes uton, csuda nélkül fejthesse meg a gyógyulásokat, tőle ez immár elcsépelet suggestio-elmélethez, hypnotismushoz folyamodik s ahol az sem látszik elég hatalmasnak, még az ő általa összeválogatott gyógyulások megfejtesére sem, ott az ember tudás tehetetlenségébe kapaszkodik; abba a nem tudhatjuk, hátha, hátha mégis? ki tudja? érvekbe, amelyekkel már Renan nevétségessé tette minden gondolkodó ember előtt csudamagyarozatát. Harmadik mentsvára, erőssége az elhallgatás. Olyan gyógyulásokat, amelyeket még ő se merne hypnotismussal magyarozgatni, egyszerűen elhallgat.

Dehát mindezt miért ne tenné? miért szégyenlené? Hiszen nem egy párisi orvos, tudós ezen az uton jár! Charcot dr. a hypnotismusban elsőrangú tekintély, aki különben nem igen szereti emlegetni Lourdes-ot, daczára, hogy Salpetriereből évenként 50—60-on mennek az ott meg nem gyógyult betegek Lourdesbe, hanem Párisban hypnotismussal magyarozza a lourdesi gyógyulásokat, amelyeket t. i. lehet, a többiek-ről pedig bölcsen hallgat.¹ Bizony arra nehéz lenne vállalkozni, hogy suggestióval magyarozza meg egy ázélott nem létezett forrás keletkezését, amely 1858 óta 100,000 liter vizet ád naponként, s daczára, hogy csak természetes

A **Nemzet** gúnyos modorban és hangon ir a néppárttól, s azt rendkívül elítéli s azt mondja róla, hogy körülbelül nem sokára szükség lesz állami beavatkozásra, mert a párt annak érdekeit valószínűleg sérti, ha tovább is így halad.

A **Magyarország** a Németország és Ausztria-Magyarországon megindult nagy agrár mozgalomról ir. Németország nagy akeziót indított meg, hogy segítsen a földművelőkön és földbirtokosságban, mely a roppant csekély buza árak miatt közel áll a tönkhöz. Itt az ideje, hogy Magyarország is komolyan hozzá lásson, hogy a bajokat gyökeresen orvosolja. Csak az a baj, hogy az a három miniszter, kiknek ez legfőbb feladatát képezné, nem nyújt elegendő garanciát arra, hogy e mozgalomnak kellő sikere lesz.

A **Pesti Hirlap** az új néppárt ellen ir dühöz hangon s azt állítja róla, hogy az antiszemita irányzatú s végül felhívja az országot, hogy e párt ellen egy új ellenpártot szervezzen.

A **Magyar Hirlap** „Országbontás” cím alatt Ausztria ellen támad, mely Magyarország rovására mindenből előnyt huz s mindig annak megrontására törekszik.

A **Nemzeti Ujság** aggódva konstatálja azon jelenségeket, melyek szerint a szocializmus hazánkban rendkívül mértékben terjed. Ennek utját kell állni mindenáron s vissza kell adni a nemzet benső szervezetének azt az élet erőt, melylyel a korcsirákat önmagából kiküszöbölheti és ismét egészségesen funkcionálhat.

A **Neues Pester Journal** a német agrár kérdéssel foglalkozik és ismerteti Hammerstein porosz miniszter propezióit e tárgyban.

A **Pester Lloyd** szintén e kérdéstről ir s kiterjeszkedik egyuttal a német parlament egyéb mostani fontosabb ügyeire is.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Január 31.

Elnök Szilágyi Dezső. Jegyzők: Molnár, Josipovich, Perczel. A miniszterek közül jelen vannak: Bánffy, Perczel, Josipovich, Wlassics.

A napirend előtt nagy sürgés-forgás volt a folyosón. Arról beszéltek, hogy az ellenzék,

viz, benne nem ideges, de organikus szervi bajokban szenvedők, tüdő és hátgerinc-sorvadás utolsó stádiumában sinlők, bénák, sánták, vakok, süketnémák stb. gyógyulnak meg, egy perc alatt; sebek, mély, nagy, gennyedő sebek egy pillanat alatt tűnnek el.¹

Mindez immár 1858 óta történik; e gyógyulásokat száz meg száz orvos, köztük elsőrangú tudományos tekintélyek, egyetemi tanárok bizonyítják. Ime egy sereg csoda a XIX. században, amelyet félelemből meg sem vizsgálnak. Ez már csak érdekes látvány!

Ime ilyen tárgyakra figyelmeztet Zola Lourdesja! Azt hiszem itt fölösleges minden magyarozat. Adja Isten, hogy minél többen keressék, de elfogulatlanul, exakt uton, nem teoriák szemüvegén át, és találják is meg az igazságot! Nagy vigasztalás lesz ez minden nemes művelt embernek a szégyenért, mely századunkat Zola Lourdesjával érte. Addig is azonban, akinek lelke nemes tiszta, akinek izlése emelkedett finom, meg ne tőrje e könyvet asztalán, amely különösen ártatlan ifju szivekben nagy pusztulást okozhat.

Oh tremble, ce sophiste a sondé bien des fanges!
Oh tremble! ce faux sage a perdu bien des anges!
Co démon, noir milan, fond sur les coeurs pieux,
Et les brise, et souvent sous ses griffes cruelles,
Plume a plume j'ai vu tomber ces blanches ailes,
Qui font qu'une âme vole et s'enfuit dans les cieux!

Dr. N. Gy.

a Kossuth-könyvtár és ereklyék dolgában, a tegnapi és mai lapok közlései folytán, a napirend előtt fel fog szólni s heves és hosszas vitát provokálnak. Maga a muzeum nyugalmazott igazgatója, az öreg Pulszky Ferencz is eljött a karzatra, de az első közoktatási szónoklat alatt elszundított és szunyókált, sőt aludt délig. A felszólalás a Kossuth-iratok dolgában elmaradt, azt mondják Bánffy miniszterelnöknek azon kijelentése következtében, hogy ha valami hiba volna, azt rendbe hozza, mert van ő olyan magyar, mint akármelyik függetlenségi.

Különben az elnöki jelentések után, következett a napirend

a kultusz költségvetés.

Márkus József: A közoktatásügyi kérdés-sel szándékozik foglalkozni, azon meggyőződésének adva kifejezést, hogy az 1868. XXXVIII. t. cz. férczmű, mely már eredetileg sem felelt meg céljának. Ezt a gyakorlati életből vett példákkal igazolja. Hosszasabban foglalkozik Berzeviczy Albertnek több kijelentésével, amelyek közül a politikai tartalmuakat czáfolja s kijelenti, hogy a nemzeti párt meg van győződve, hogy a kormánypárt és kormánya még sok politikai eszmét fog adoptálni a nemzeti párttól s az adoptáció sorsára fog jutni a nemzeti oktatás államosítása is, habár Berzeviczy mostanság nem barátja. Végül kijelenti, hogy a költségvetést elfogadja.

Dégen Gusztáv: Rövid megjegyzéseket tesz Márkus beszédére, amelynek nem minden részével ért egyet. Követni kívánja Berzeviczyt, aki a kultuszminiszter programját a magyar kultúra földadataira nézve alkalmasnak találta különös helyesléssel találkozott a miniszternek az a kijelentése, hogy az iskolázás rendszerében a nevelve-oktatás elvét akarja megvalósítani. Batthyány Tivadar grófnak az egyetemi fejelem lazaságára s az egyetemi készütség csekélységére mondott megjegyzéseire azzal válaszol, hogy 4—5 ezer hallgató közt nehéz a feyelmet föntartani és hogy sok hallgató főképzésért jön Budapestre, hogy mellekkeresettel föntartsa magát. Az egyetem túltömöttségén az által vélne segíteni, ha hogy a budapesti egyetem stipendiumának egy részét felosztanák a vidéki akadémiák közt, amelyekben amugy is igen kevés a hallgató. (Helyeslés.) Áttérve az autonomia és a kongrua kérdésére s kijelenti, hogy a püspöki kar álláspontján van, amely békét akar.

Madarász József: Oh! mily jámborság. Beata simplicitas (Derűtség.)

Dégen Gusztáv: Megszavazza a költségvetést. (Helyeslés.)

Wlassics Gyula miniszter: A tisztán személye iránt nyilvánult támadásokra nem akar reflektálni. Az egyházpolitikai kérdésekben hétéfőn már világosan nyilatkozott. Bartóknak az ő politikai nyulékonyására vonatkozó kifejezését visszautasítja. Ünnepiesen kijelenti, hogy az egyházpolitikában csak oly módosításokat fogad el, amelyeket a lelépett kabinet nagyjai is elfogadnak. A papnevelés államosítását nem akarja, mert ez csakugyan kulturharcz lenne. Az autonomia dolgában kijelenti, hogy nem képzal olyan autonomiát, amely a kath. dogmákkal ellentétes volna. (Nagy zaj.) A közoktatásügyi politikájára fölhozottakra három részben válaszol. 1. A program nem tartalmatlan, hiszen Okolicsányi, Bánó, Thaly, Bartók a program túltömöttsége miatt panaszkodtak. 2. A programban nagyon sok a részlet, de nincs benne vezéreszme, vezetögondolat, ez a második kifogás ellene. Erre az a válasza, hogy a magyar kulturpolitika nem változhatik miniszteri helycserével. Az irányeszme az, hogy az iskola a magyar nemzeti kultúra szerve. Minél erősebb, minél hazafiasab nemzedéket kell nevelni! Ez a főcél. Kovács Albertnek még Csáky Albin gróf első bemutatkozójára mondott beszédéből kimutatja, hogy Kovács is a részletekre kívánt fősúlyt helyezni — akkor, (Nagy derűtség.) 3. Új eszmét nem hozott ide. Ez a 3-ik kifogás. Ezt nem is akarta, mert ő csak megérlelt eszméket akar megvalósítani. (Helyeslés jobbfelől.)

Ezután a részletekben tett kifogásokra adott válaszában kifejti, hogy ahol a felekezeten nem tud iskolát állítani, ott ő majd állami iskolát állit. Nem helyesli azt a felfogást, hogy

¹ Lásd Dr. Boissarie Lourdes. Histoire médicale pp. 18, 53, 54, 117, 139, 239, 258, 259, 358, 359.

¹ Lásd az előbbit.

amíg a népoktatás nincs teljesen szervezve, addig ne adjon az állam milliókat a felsőbb oktatásra. Most tárgyal a pénzügyminiszterrel a tanítók és tanároknak felsőbb rangosztályba sorozásával. A tanítói nyugdíj ügyét rendezni fogja. Polónyinak a nőkérdés dolgában azt válaszolja, hogy ez igen nagy fontosságú kérdés, amelyet hosszabban ismertet s magyar történeti fejlődését megismerteti a Házzal. A nőket a felsőbb oktatás terén a gyógyszerészi és nőorvosi pályára utalná. A tandíjpenz magasságára nézve statisztikai adatokat olvas föl, azt bizonyítva, hogy más országokban még nagyobb a tandíj. (Hosszsan tartó zaj. Az elnök csenget.) Az egységes középiskola ügyében megvilágítja programjában mondott nyilatkozatait. A szépművészeti ügyekben kijelenti, hogy buzgó lesz. — Az egyházi jogi államvizsgát szükségességnek jelzi. — Rákóczy Ferencz Drezdában levő arcképét lefogja másoltatni. Végül kijelenti, hogy az ankétek hasznát becsüli, mert nem a bírók homályából akarja a Ház elé hozni a reformkérdéseket s ezek közt első sorban a népoktatási törvény revízióját. Ajánlja a költségvetés elfogadását! (Éljenzés, taps a jobb oldalon.)

NAPTÁR.

— Február 1. —

Péntek. Róm. kath. Ignác. Prot. Ignác. Gör. kel. jan. 20. Eutim. Izr. Scheb. 7.

Nap két 7 óra 10 p., nyug. 4 óra 45 p. Holdkelte 9 óra 30 p., nyug. 11 óra 50 p.

Február 1. A biharmegyei orvos- és gyógyszerész-egylet közgyűlése.

2. Szalontai olvasó-egylet táncestélye.

2. Kaszinó bál Nagyszalontán.

2. Iparos bál Sarkadon.

2. Jelmezbál Mező-Telegden.

2. Velencei népkör bálja.

3. A függetlenségi népkör bálja Szalontán.

3. A biharmegyei keresk. ipar és termény hitelbank rendes közgyűlése.

4. Megyei közg. bizottsági ülés.

5. Váry Szabó Béláné kolon bálja a Zöldfában.

9. Kereskedő ifjak köre bálja.

9. A biharmegyei takarékpénztár közgyűlése.

9. Vadász-bál Szalárdon.

9. Belényesi kaszinó bál.

10. A Gazdasági és Iparbank közgyűlése.

10. A »László malom« rendkívüli közgyűlése.

10. Polgári kör« bálja Sarkadon.

10. A nagyváradai iparos ifjak önképző körének táncestélye a Zöldfa szállodában.

11. Múzeum bál a Sasban.

16. Jelmezes tiszti estély.

17. Református bál a Fekete Sasban.

20. Pincér bál a Zöldfában.

25. Rendkívüli megyei közgyűlés.

26. Zenekedvelők zeneestélye a Fekete Sasban.

Márcz. 16. Zenekedvelők philharmoniai hangversenye a Sasban.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,

Sonnenwirth-Iéle bazárban Fő-utca,

Sonnenfeld Adolf papirkereskedésében Fő-utca,

Kádár és Kiss czégnél Kishíd-fő,

Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,

Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-placz,

Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.

Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **Erzsébet királyné kirándulásai.** A Cap-Martinben időző királyné — mint Mentonéből írják — naponta tesz kisebb-nagyobb kirándulásokat. A napokban a Monte-Carlo és Nizza között fekvő Beaulieu községet látogatta meg a királyné, nővére, Trani grófnő és görög nyelvmestere kíséretében. Már kora reggel talpon volt a társaság és meredek hegyeken gyalog indult a Ventiglia grófi kastély romjához. Itt, a körülbelül 600 méter magas hegyen pihenőt tartott a királyné, aztán kíséretével tovább indult Beaulieu felé, hol a »Réserve« fogadóban megreggelizett. Mentonében már égtek a gázlámpák, mikor a magas társaság oda vissza-

érkezett. A gyalogséta nyolcz óráig tartott; a királyné több mint huszonöt kilométernyi utat tett meg ezalatt az idő alatt. A hirtelen beállott tél után különben ismét tavasz van a Rivierán s bár a hegyek még hóval vannak fedve, a nap melegen süt s az idő a kirándulásoknak rendkívül kedvez. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy ő felsége a királyné a bécsi rendőrfőnöknek magánpénztárából 500 frtot küldött a bécsi szegények között leendő kiosztás végett.

* **Farsangi ebéd a bibornoknál.** Tegnap nagy ebéd volt dr. Schlauch Lőrincz biboros püspökünk rezidenciájában. A kedélyes hangulatban lefolyt ebédre hivatalosak voltak illetve megjelentek: Fux tábornok, Jelenffy ítélőtáblai tanácselnök, Vinkler püspök, Des Echerolles-Kruspén Károly és Sándor, Gyalokay törv. elnök, Pfriem Antal tüzérezredes, Virányi Géza honvédezredes, Sipos Orbán kir. tanácsos, tanfelügyelő, Darvassy Endre kir. tanácsos, Winterhalter apátkanonok, Markovits Antal, Malláz hely. pénzügyigazgató, Hartmann vasuti felügyelő, ifj. Rimler főkapitány, Enhuber, Schmindt és Sretkon őrnagyok s az udvari papság. Pohárköszöntő ezuttal nem volt.

* **Kossuth Lajos összes iratait** a közoktatásügyi miniszter megvette 100,000 frtéért. A »N. Fr. Pesse« az ügyről következő részleteket írja: A közoktatásügyi miniszterium költségvetésébe 20,000 forintot vettek fel. Ez az összeg az első részlete annak a pénznek, melyet a nemzeti múzeumnak levéltárak megvételére adnak. Az összeget eredetileg arra szánták, hogy megveszik a Kreith Béla gróf által felállított 1848-as ereklyemúzeumot. Később azonban megvételre ajánlották a miniszteriumnak Kossuth Lajos összes iratait, melyek között oly okiratok és levelek is vannak, melyeknek megszerzése — történeti értéküktől eltekintve — érdekében van Magyarországnak. Az ajánlatot a kormány Kossuth fiait tették, kik az iratokért száz-ezer forintot kértek. És Eötvös Loránd, az akkori közoktatásügyi miniszter megkötötte az alkut Kossuth fiaival, illetve jogi képviselőjükkel. A szerződés értelmében a vételárat öt év alatt kell kifizetni. Az első részletet már fel is vették az 1895 évi költségvetésbe.

* **Pénztárvizsgálat a megyén.** Szunyogh Péter alispán és Tóth Dezső ügyész tegnap délelőtt váratlanul megjelentek a pénztári helyiségben a hol a különféle pénzkezelési naplókat és számadásokat vették szigorú vizsgálat alá. A pénztárban mindent teljesen rendben találtak s a vizsgálat után Cziffra Gerő főpénztárnoknak teljes megelégedésüket fejezték ki.

* **Uj bíró.** A budapesti kir. ügyészség egyik képzett tagját, a mi ismerősünket, Ligetkuthy Iván kir. alügyészt, a minap nevezte ki a király bírónak. Az új bíró megkapván régi állása alól a fölmentést, már elfoglalta bírói hivatalát a pestvidéki törvényszék büntető osztályánál.

* **Pasteur oltások a hadseregben.** Krieger hadügyminiszter legújabb rendelete értelmében a viziszonny elleni oltásokat a hadseregben is rendszeresíteni fogják. A kezdet nehézségei miatt egyelőre csak a hadsereg két legnagyobb helyőrségében, Budapesten és Bécsben rendezik be az oltóintézeteket. A nagyon távoleső állomásokra pedig oltóstanfolyamot végzett ezredorvosokat helyeznek, hogy legyen, aki az első segílyt megadja.

* **Nagyvárad-város tanácsa** tegnap rövid ülést tartott, melyben a mérnöki hivatal részére új rajzolat engedélyezett, ki a milleniumra küldendő középületek terveit készíti el. — **Beczkay** Alajos vármellenörnek buzgó működéséért a tanács 283 korona jutalmat szavazott meg.

* **Telefon Fiume és Trieszt között.** A trieszti kereskedők körében mozgalom indult meg az iránt, hogy a két szomszédos kikötőváros, Fiume és Trieszt között telefon-összeköttetés létesíttessék. A mozgalom vezetői Trieszt első kereskedő cégeinek aláírásával kér-

vényt nyújtottak be az ottani kereskedelmi kamarához. A fiumei kereskedelmi körökben szintén örömmel fogadták a mozgalom híreit, sőt a fiumei kamara is elhatározta, hogy ez annyira óhajtott telefon-összeköttetés létesítése ügyében szintén a kereskedelemügyi miniszterhez fog fordulni.

* **Elfogott betörő.** Germán Flóra nagykeri lakostól, az ablakon keresztül behatolva, háromezer forintot loptak el. A csendőrök megindították a nyomozást és kiderült, hogy a tettes Hergyan János gyiresi lakos, 22 éves földműves. Le is tartóztatták, mely alkalommal találtak nála 2300 frtot. A csendőrök beakarták szállítani illetékes helyére, de Hergyan megugrott előlük és elzónázott az Ószi állomásig, ahol az állomásfőnök egy utas figyelmeztetése folytán napszamosokkal letartóztatta. A csendőrségnek sürgönyöztek és Faludi nagyváradai rendőrőrmesterrel egy csendőr a betörőt beszállította Nagyváradra. A betörő tolvajt a helyszínre kísérték, a hol a nyomozást a csendőrség folytatja.

* **Kegyadomány kiosztása.** Dr. Schlauch Lőrincz biboros püspök havi kegyadománya február 1-én pénteken délután 2 órakor fog kiosztatni a koldusápoló intézetben.

* **A kompromittált debreczeni főigazgató ügye.** Békéssy Gyula debreczeni főigazgató, kinek odiosus ügye legutóbb annyira foglalkoztatta a lapokat, tegnap terjedelmes előterjesztést tett Cserna Vincze főügyésznek, melyben a terhelő körülmények valóságának kiderítése céljából sürgős és szigorú büntevizsgálatot kér elrendelni. Beadványában részletesen előadja az öngyilkossá lett Németi Károly állítólagos manipulációit, azon névjegyekkel, melyekben Békéssy tartozásának részletfizetéseit nyugtázta Vajda Jánosné, egy debreczeni vagonos polgár felesége, kitől Békéssy 197 frtot vett kölcsön. Békéssy a szolgában megbizva meghagyta neki, hogy minden általa megküldött fizetési részlet után a névjegyet semmisítse meg, mit azonban a szolga elmulasztott. Ebből keletkezett az affaire. A megtámadott főigazgató azon debreczeni lapok ellen, melyben ellene támadást intéztek, — mint értesülünk — sajtópert indított.

* **Hivatal csere.** Budai Antal vármegyei irnok állásáról lemondott, mert a nagyváradai ítélőtábla elnöke a helybeli kir. törvényszékhez joggyakornokká nevezte ki.

* **Amerikai hus Bécsben.** Miután az ausztráliai husbehozatal nem sikerült, egy több tagból álló érdekcsoport az amerikai hussal tett kísérletet. New-Yorkból hozatva húst. Január 15-én New-Yorkból 3000 kiló marhahúst indítottak utnak Bécs felé. A szállítmány Brémán és Bodenbachon át tegnap Bécsbe érkezett. Ma délelőtt külön bizottság előtt nyitották fel a húst tartalmazó vagonokat, amelyeknek padlózatán jégérteg volt. Ezen vásonba és juttába csomagolva feküdt a hus, amely kitűnő minőségűnek és finom rezézettnek bizonyult. Ennek a husnak előnye az, hogy sokkal hamarabb ér Bécsbe mint az ausztráliai, de meglehetősen drága, mert kilója, amely New-Yorkban 40 kr. a szállítási költségek folytán Bécsben 60 krba kerül.

* **Nem használt a vádviisszavonás.** Feldheim Izrael szabadonbocsátása tárgyában tegnap határozott a kir. törvényszék és helybenhagyta a vizsgálóbíró azon határozatát, mely Feldheim szabadonbocsátását megtagadta.

* **Hitoktatók sztrájkja Szegzárdon.** Még a múlt évben történt, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az iparos tanonciskolában is kell legalább heti egy órában a hittant tanítani. A különböző vallásfelekezetek lelkészei a tanév elején meg is kezdték a hitoktatást, természetesen abban a hiszszemben, hogy ezért bizonyos díjazásban fognak részesülni. A tiszteletdíjra azonban hiába várakoztak, mert arról még maga a kir. tanfelügyelő sem tudott kellő felvilágosítást nyújtani s most elunva a várakozást, beszüntették a hitoktatást mindaddig, míg az iskolaszék nem intézkedik a remélt tiszteletdíj kiszolgáltatása iránt.

* **A László-malom kölcsöne.** A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara megküldte a kereskedelmi miniszterhez intézett feliratát Nagyvárad városához is partolás végett. A fel-

irat tudvaleg — mint már említettük — arról szól, hogy az állam 200,000 frt kölcsönt engedélyezzen a László-malom új részvénytársaságának.

* **Vonatok összeütközése.** A zólyom-megyei Jánoshegy nevű vasúti állomáson a Budapestről érkezett gyorsvonat beleütközött egy, a hófúvás miatt az állomáson veszteglő tehervonatba. Az összeütközés oly erővel történt, hogy a tehervonatot öt kocsija kiugrott a sinek közül, a mozdonyvezető leesett a mozdonyról és pedig oly szerencsétlenül, hogy szörnyet halt. Az utasok közül is többen megsebesültek. A vizsgálatot a losonci üzletvezetőség már megtartotta és annak során kiderült, hogy az összeütközés hibás váltójelzés miatt történt.

* **Meghívás.** Felkérem a ker. ifjak tánczestélyt rendező bizottsági tag urakat, sziveskedjenek szombaton fél 9 órakor az egyleti helyiségben tartandó bizottsági gyűlésen teljes számban megjelenni. Kiss Károly, r. b. einök.

* **Hamis szerb bankók.** A budapesti rendőrség kitűnő fogást tett. Kőbányán egy jól szervezett és kitűnő gépekkel teljesen felszerelt bankóhamisító társaságra bukkant, mely kizárólag a könnyen hamisítható szerb bankjegyeket gyártja ezer számra. A hamisítók leginkább szerb tíz dináros (frankos) bankjegyeket hamisítottak, melyek rajzuk és papíruk egyszerűsége és kivitelük gyarlósága következtében legkönnyebben voltak utánzhatók. Az így készült bankjegyekkel fizették ki a hamisítók a Kőbányára érkezett szerb disznókereskedőket, kik örültek, hogy Budapesten szerb pénzt kaphatnak és így nem kénytelenek az osztrák-magyar értékeket Szerbiában ázsíval felváltatni. A rendőrség 12 embert tartóztatott le ebben az ügyben, köztük több disznóval üzérkedő embert, hivatalnokot és egy asszonyt is.

* **Nagyvárad-Velence, mint vasúti állomás.** A m. kir. államvasutak üzletvezetősége felírt a miniszterhez, hogy miután Nagyvárad-Velencét 1894. december 15-én az összes gyors és teheráru forgalomnak átadták a miniszter jelölje ki ez állomást marharakodó helyül s szakértőt rendeljen ki. A miniszter most e jelentést véleményezés végett leküldte Nagyvárad-városához.

* **Vadászterületek bérlétei.** Ragány János főszámvéví bejelentette a tanácsnak, hogy a nagyvárad vadásztársulattal, a n.-várad-olaszi-i és újvárosi, Miskolczy Barnabással és Andrányi Lajossal a nagyvárad-velencei vadászterületre kötött bérlés ez év június 30-án lejár. A tanács tegnap intézkedett, hogy a vadászterületekre vonatkozó hirdetményt közelebb kibocsátja.

* **Borzasztó halál.** Buczi Lajos nagyvárad gubásmester, kinek P.-Szőlős és Szt.-Márton között kallója van, tegnapelőtt életével fizette meg szorgalmas munkálkodását. Amint a forró festékes vízzel telt kád mellett foglalatostkodott, belezuhant és az égési sebek következtében meghalt. A rendőrség elrendelte a hullaszemlélt és a vizsgálatot.

* **A kasszabetörők újabb munkája.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a kasszabetörők tegnapra virradó éjjel ismét betörték egy nagy tőzsdehelyiségbe, ahonnan a Wieseféle kassza feltörése után 2000 frt pénzt, 558 frt értékű okmányokat, 257 frt értékű postabélyeget és finom szivarokat loptak el. A tetteseket nyomozzák.

* **Kauczióképes papír.** A belügyminiszter értesítette Nagyvárad város közönségét, hogy a »Magyar Jelző Hítelbank« 8%-os és 200 koronáról szóló kötvényei a közigazgatás egyes ágazataiban biztosítéki és bálnapénzült elfogadhatók.

* **Havazások.** A havazás a fővárosban egyre tart. A vidéken és a külföldön sok bajt okozott a hó. A legtöbb helyen forgalmi zavarokat okoztak a hófúvások; délen a bóra is dühöng, mely a hajók közlekedését megakadályozta, sőt a tengeren nem egy katasztrófát is okozott. Számos helyen a hóvihar még mindig tart. — A hófúvásokról és az ezáltal okozott

zavarokról beérkezett tudósítások ezek: Nyiregyháza, január 30. Tegnap itt nagy zivatar dühöngött, erős hófúvással. A tegnap esti miskolci vonat csak ma reggel érkezett be az állomásra, a csapi és mátészalkai vonat pedig egyáltalán nem érkeztek meg. — Fiume, január 30. Itt orkászserű bóra uralkodik, mely az utczán való közlekedést szinte életveszélyessé teszi. A hajóforgalom többször megakadt. — Genua, január 30. Itt nagy hózivatarok vannak s emellett szokatlan hideg uralkodik. A liguriai partokon szintén orkászserű zivatarok uralkodnak, melyek nagy károkat okoztak. Több hajó elpusztult. — Páris, január 30. Toulonból, Marseille-ből, Perpignan-ból, Bayonné-ből és St.-Sebastian-ból érkezett táviratok nagymérvű hóesést jelentenek. Tunis-ban az utczákat jég borítja, majdnem az egész tartomány hóval van fedve. — Trieszt, január 30. A bóra valamivel alábbhagyott, de a hőmérséklet 3 fokkal 0° alatt van, ami itten nagyon szokatlan. — A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint, a nyiregyháza—mátészalkai, debreczen—büd-szt.-mihályi, debreczen—ohatkocsi és miskolcz—szerencsi vonalakon a forgalom hóakadályok miatt szünetel.

* **Istentisztelet rendőri felügyelet alatt.** A baptistáknak tudvaleg miniszteri rendelet alapján be kell jelenteni a rendőrségnek, hogy mikor tartják istentiszteletüket. Tegnap Boros Imre be is adta az ortográfiai hibákkal telt jelentést, mely szerint Kis-Szőlős-utczán a 95. számú házban létszen vasárnap d. e. 8—11; d. u. 2—3½ óráig. Gyermeknek este 5—6 óráig. Szerdán, szombaton minden este 7—10 óráig fogják dicsérni az urat. —

* **Rendőri apró hírek.** A gőz. Gyenge Mária bepanaszolta Balogh Lajost, mert butorait összezuzta. Mikor kérdőre vonták azt felelte, hogy »a gőz, kérem alásson!« Ez természetes annyit jelent, hogy ittas volt. — Bérkocsisok, akik bevették a vendég ablakait. Újabb tanujele a bérkocsisok már-már elviselhetlen viselkedésének. Frankl Lázár ablakait bevették, hajnalban, vagy hajnal előtt, mert a fuvarbért egy kicsit későn küldte ki nekik a lakodalmas nép. — Boszúból csizmalopás. Onye Annától a barátnője ellopták a csizmáját, mert az övéket is ellopta valaki, Ha nekik nincs, neki se legyen! Sic!

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

Vidéki levelezés.

Belényes, január 30.

A f. hó 29. vagyis kedden megejtett bíróválasztás nagyon szomorú utójátékban végződött.

Tudniillik a választók a választás után alkotmányos potyá-ra gyűltek össze előbb a »Városi«-ba, azután a Szerle megválasztott bíró házában, minek az lett a következménye, hogy három emberélet áldozatul esett a mértékellen ivásnak. Kettő közülök: Puty György napszámos és Kőváry Pál szücs még az alkotmányos ivás délutánján vettek bucsut az árnyék világtól; Petre N. sintérviseit polgár pedig az éj folyamán szenvedett ki szörnyű kinok között. Az a hír van elterjedve, hogy az »alkotmányos ital«, melyet élveztek, talán nem egészen volt kóser.

Különbben az alkotmányos iváson kívül alkotmányos verekedések is voltak, melyek a kisebb fejbetörések és fogkiütések kivül egy Nunu Péter nevű polgárt fejbörétől fosztottak meg. János nevű öcsese skalpolta meg a szerencsétlen embert, ki most szörnyű kinokat

szenved. Összekoczezanásuknak az volt az oka, hogy illuminált állapotukban eszükbe jutott, hogy az atyjuktól rájuk maradt örökségben a bátya az öcsöt 75 o. é. frtok erejéig megrövidítette.

Belényesi.

A közönség köréből.

Allami tisztviselők lakbérének kérdéséhez.

A »Nagyvárad« folyó évi 27-ik számában »Fináncz jóakarát« című cikkére hivatkozva, melyben a pénzügyigazgatóság jelenlegi főnökét vádolja azzal, hogy az állami tisztviselők lakbér felemelésére irányult tárgyalások állítólag nem vezettek a kívánt eredményre, alólírott mint a pénzügyigazgatóság számvéví osztályának jelenlegi helyettes főnöke a valódi tényállás felderítésére a következőkben bátorkodom nyilatkozatomat megtenni:

Igaz, a cikkíró ur állítása arra nézve, hogy a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszterium mult év november hó 26-án 2771. p. m. sz. a. meghagyta a pénzügyigazgatóságnak, hogy Nagyvárad város házadójára vonatkozó, 1890—1894 évre szóló házbér vallomási iver alapján bérbeadás utján hasznosított és külön-külön 3 szobából álló lakások után fizetett bérösszegeket egy kimutatásba foglalva, s a vonatkozó vallomási iverrel felszerelve 3 nap alatt terjesszem fel; ezen rendeletnek megfelelően a számvéví osztály a kívánt kimutatásokat az eredeti házbér vallomási iver alapján az összes városrészekre nézve híven és pontosan összeállította és a vallomási iver kapesában 1894. év december hó 29-én 65182./1894. sz. a. felterjesztette; s később 1894. december hó 4-én 66648. sz. a. az iránt tétetett kérdés a nm. m. kir. pénzügyminiszteriumhoz, miszerint a 3 szobás lakás megállapításánál a 2 szoba 1 előszobával számításba vehető-e? illetve az, 3 szobás lakásnak veendő-e? erre nézve a pénzügyigazgatóság 1894. december hó 12-én 2903/P. M. sz. a. azon választ nyerte, hogy az előszobák mellék-helyiségeknek tekintendők; ebből kifolyólag a számvéví osztály a kimutatásokat újból az idézett rendelet értelmében összeállította és a vallomási iverrel együtt azonnal felterjesztette, hogy azok alapján mily intézkedés tétetett és mily eredménnyel használtattak fel a nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszteriumban, a pénzügyigazgatóság számvéví osztálya ez idő szerint tudomással nem bír.

Megjegyeztetik még azon körülmény is, hogy a nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszterium a kimutatásokat egy példányban kívánta összeállíttatni, ennek dacára a jelenlegi pénzügyigazgató helyettes határozott kívánatára tekintettel Nagyvárad törvényhatósági város városrészeinek különböző lakbérviszonyaira, a kimutatásokat 3 példányban rendelte kiállíttatni, hogy azok alapján az egyes városrészekben az eltérő lakbér viszonyok annál feltűnőbbek legyenek.

Csányi István,

kir. pénzügyi számvizsgáló.

Zseniális tréfát

cselekedett meg tegnap valaki a nagyvárad rendőrség rovására, melynek alighanem folytatása lesz. Tegnapelőtt ugyanis 10 nagyvárad földbirtokos rendőrségi szám alatt, hivatalos pecséttel ellátva egy végzést kapott, melyben értesíti őket Rimler Károly (sikerülten utánzott aláírással), hogy Kőblös Ferencz és Réz Mihály vállalkozók az olaszii nagytemető éjszaki része felől egy földterületen téglagyárat szándékoznak létesíteni. Ezért meghívja az érdekelteket, hogy a szemlén jelenjenek meg s esetleges kifogásaikat érvényesítsék, mert ellenesetben, ha közérdekebe nem ütközik, megadják az engedélyt. E szemlére a főkapitány kiküldte Gerő Ármint alkaptányt s meghívta Busch Dávid főmérnököt s határidőül 1895. január 31 d. e. 10 óráját tűzte ki.

A hivatalos uton leközbesített végzésre d. e. 10 órakor a nagytemető éjszaki oldalán öles hóban megjelent Szokolay Tamás ügyvéd, Bösörmenyi Géza ügyvéd a koldusápoló intézet képviselője.

seletében, Horváth Ferencz mezőbíró, Tóth Ferencz s 2 urasszony, hogy megtegyék kifogásaikat a téglagyár felállítására ellen, mert a munkásoktól féltik kevés vagyonkájukat; Tóth Ferencz pedig faiskoláját. Vártak a hóban, hideg szélben a rendőrség kiküldöttjére, a főmérnökre. Nem jött oda senki, még egy rendőr se, hogy hirt adjon. A jelenlevők tiltakoztak egész 12 óráig s végre eltávoztak. Ajánljuk a rendőrség figyelmébe ez esetet, mert nem tűrhető, hogy egy ismeretlen ember kibolondítson hivatalos pecsét, aláírás és szám alatt egy sereg embert a hidegbe s jót nevéssen a markába a felültetésen. Mert azt nem hisszük a mi komoly rendőrségünkről, hogy hiradás nélkül hagyjon átfázni órák hosszáig egy csomó ártatlan embert.

Több érdekelt.

FARSANG.

A román ifjuság tánczestélye.

Páratlan fényes sikerrel zajlott le tegnap este a Zöldfa szállodában a román ifjuság tánczestélye, melyre a fáradhatatlan rendezőség már hetek óta készült, nem kimélve sem időt, sem fáradságot, hogy a mulatság minél fényesebben sikerüljön. A fáradozásnak meg is volt a kellő eredménye, mert oly pompásan sikerült és ily szingazdag és festői látványt képező bál nem egy hamar lesz újra Nagyváradon. A mulatságon megjelent a biharmegyei és helybeli román intelligencia színe-java, mely egy kitűnően átmulatott élvezetes est feledhetetlen emlékével távozott a bálból.

Általános feltűnést keltett az énekkar szabatos előadásával s különösen pedig Marienescu Délia k. a. remek zongorajátékával, Spindlernek »Stetula« című darabját és a »Faust« keringőt játszván el rendkívül szabatosággal és dr. Papp Coriolánné urnő precíz játéka, melylyel az énekkar egy darabját kísérte. Dicséretet érdemelnek végül a műkedvelő színészek is, kik Vulcán József, helybeli ügyvédnek, ki nagy sikerrel műveli már több mint egy negyed század óta a román irodalmat, egy rendkívül ügyesen megírt »Czifra nyomoruság« című kis szindarabját adták elő meglepő ügyességgel, mely többször élénk tapsra ragadta a közönséget.

A hangverseny és színelőadás végeztével aztán megszólalt a zene s tánczra perdült a fiatalság, mely ebben a perczben, mikor e sorokat írjuk, még javában járja s valószínűleg csak a késő hajnali órák fognak véget vetni a jókedvű mulatságnak.

Jelenvoltak:

Notabilitások: Zigre Miklós, Boitz Konstantin, Ignatu Vazul, Diamandi Miklós, Moga Ilie, dr. Grósz Albert, Papp János, Buna János, Duma Flórián, Román József, Marienescu Athanáz, Sarkadi Tihamér, Ciceronescu János, Papp Coriolán, Fehér György, Pacala Tamás.

Asszonyok: Boitz Konstantinné, Ignatu Vazulné (Belényesről), Marienescu Athanázné, Zigre Miklósné, Buna Jánosné, Pál Gáborné, Vulcán Józsefné, Kosztin Györgyné, Erdélyi Józsefné, Kiss Döméné, Lapostyán Jánosné, Papp Koriolánné, Papp Pálné, Popp Aurélné, Antal Agostonné, Duma Flóriánné, Mika Vazulné (Szatmár), Csoma Andrásné (Sz.-Somlyó), Bökényiné, Fehér Györgyné (Boros-Jenő), Moga Demeterné, Moga Ferenczné, Bárdossyné, özv. Bohocziiné (Kolozsvár), Mihutin Péterné, Árgyeleán Jusztinné, Vlád Jánosné, Horváth Endréné, Fehér Jánosné (Ósi), Beniczky Sándorné (Brátka), Kondrea Pompiliusné.

Leányok: Erdélyi Mariska, Ignatu Viora, Boitz Helén, Zigre nővérek, Pál nővérek, Antal Silvia és Florika, Butyán Angela és Ilka (Belényes), Palládi Veturia és Mariska, Klintok Katinka, Szerle Anuska, Márkus Mariska, Major Lucia, Fehér Lucia és Valéria (Borosjenőről), Moga Florika, Marienescu Délia, Kosztin nővérek, Mika Helén (Udvarhely), Bökényi nő-

vérek (Arad), Bohaczel Anna (Kolozsvár), Papp Gizella (Belényes), Vesselényi Gizella.

A mulatság anyagilag is igen szépen sikerült, a mennyiben tekintélyes összeg fog jutni a nagyváradai szegény román tanulóknak, kiknek javára a mulatság rendezve volt.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

(Folytatás.)

Kovács Albert személyes kérdésben történt felszólalása után az elnök az ülést öt perczre felfüggesztette.

Szünet után felszólal

Drakulics Pál: A miniszternek kultusz-programmjával foglalkozik. Nem csudálkozik egy csöppet sem, hogy a kultuszminiszter a maga véleményét Wekerletől és Szilágyitól teszi függővé. Persze, sokkal könnyebb dolog, ha mások gondolkoznak helyette. Ez után a bonyhádi választás visszaéléseiről beszél, amelyek a kormány erőszakosságait hirdetik. Sürgeti a katolikus autonómia létesítését és felsorolja azon sérelmeket, melyek a szerb egyházat értik, leginkább azáltal, hogy még a kongresszus tartását is megakadályozta a kormány. Kárhoztatja a kormány nemzetiségi politikáját, amelylyel párosult nyomorult közigazgatás a legjobb magyar hazafiakat is elkészeríti. (Helyeslés balról.) Elfogadja a költségvetést.

Asbóth János: Azt fejtegeti, hogy a nemzetiségi kérdést és az alföldi szocializmust a budavári belügyminiszteri palotában csinálják. A magyar kormányzás jelszava: a kizsákmányolás rendszere, a korteskedés, a kiméltetlen adóbehajtás és a közvetítő uzsora által. 1848-ban kimondták az egyenlőség és az általános teherviselés elvét. Ki nem látja, hogy a dusgazdag vállalkozók, börtönzárak mentesek a közterhektől? Behozták a jogegyenlőséget. Ki nem tudja, hogy a 800 ezer polgár nem részesül a választói jogban.

Molnár Béla: Halljuk a néppártot! (Derűtség. Zaj. Mozgás.)

Asbóth János: Mindennek oka az, hogy nem váltakoznak az uralomban a pártok.

Szapáry László: Helyes! (Óriási derűtség.)

Asbóth János: Elmondja, hogy a kormánypolitika Udvarszálláson másképp csinálta meg a nemzetiségi kérdést. Persze, ilyen kisebb dolgokra a lelépett kormány nem törődhetett, mert nagy dolga volt: a kulturharez szervezése.

Szilágyi Dezső: A vitát bezárja, következik a szavazás.

A Ház nagy többsége elfogadja a költségvetést.

Az elnök d. u. fél 2 órakor bezárta az ülést.

Képviselő választás.

Budapest, jan. 31. (Saját tud. táv.) A pancsovai kerületben február 4-ikére tüzték ki a képviselő választást, amely Szekrényi Lajos glogoni lelkész s Dániel Ernő kereskedelmi miniszter közt fog végbemenni.

Az örmény-ügy.

Budapest, jan. 31. (Saját tud. táv.) Odesszai telegramm szerint Mikirtitsch a minden örmények katolikosza elhagyta a Kaukázust s Pétervárra indult, hogy az üldözött örmények részére kikérje Miklós czár védelmét.

Egy éves hadnagy.

Budapest, jan. 31. (Saját tud. táv.) Szófiából érkezett telegram szerint Borics bolgár trónörökös első születésnapja alkalmából nagy lakoma volt Ferdinánd fejedelem palotájában, mely alkalommal

Simeon pátriárka megáldotta a herceget, a fejedelem pedig kinevezte hadnagynak az egy éves babát.

Szerencsétlenség a tengeren.

Budapest, jan. 31. (Saját tudósítónk táv.) Rettenetes hajó-katasztrófa történt tegnap Rotterdam és Aberdeen közt. Két hajó ütközött össze a nyílt tengeren a »Crathie« angol s az »Elbe« német gőzös, amelyek közül az utolsó elsüllyedt s négyszáz ember fuladt a tengerbe. Az összeütközés a Hock van Hollandi világi-torony közelében történt. A rettenetes lökés után az »Elbét« rögtön elöntötte a viz. Rémséges zürzavar támadt ekkor s mindenki csak a mentő-csónakok közelébe igyekezett. Három csónakot le is bocsátottak szerencsésen, mire az »Elbét« elnyelte a tenger. Összesen csak öt utas, az első mérnök, a harmadik tiszt, négy gépész és két matróz menekült meg. A hajó 240 utazónak s 160 emberből álló legénységének a sorsáról semmit sem tud. Nyilván mind elpusztultak.

Az »Elbén«, amely tulajdonképpen kivándorló hajó volt, a katasztrófa napján számos magyar ember is volt s az eltűntek jegyzékében a következő nevek olvashatók: Lukács János, Tubák János, Vanczás Mátyás, Antonyi György, Beniczák János, Csizmarak József, Kovács György, Bartha Mihály, Gajdos Mihály. Az »Elbe« kapitánya is a tengerbe veszett. Az utolsó perczig megmaradt a helyén s végső rendelkezésre, mint a megmenekültek egyike állítja, az volt, hogy a nőket és gyermekeket kell menteni. És csodálatos, hogy mindamellett többnyire a hajó személyzetéből került ki a megmenekültek száma.

A szerb király nősül.

Budapest, jan. 31. (Saját tudósítónk távirata.) Sándor szerb király nem-sokára királynét visz maga mellé a szerb trónra. Sybille hesszeni hercegnő a választott, aki hir szerint legközelebb Biarritzba utazik Natália királyné meglátogatására. Sándor király házassági szándéka ismert dolog Szerbiában s Krisztics miniszterelnök sincs ellene. A király házasságának azonban főfeltétele van és pedig az, hogy Natália királyné egészen kibéküljön Milán királylyal. Natália erre hajlandó is de csak az esetben, ha Szerbia kormányában nem foglalnak azok helyet, akik Milántól való elválása ügyében ellene foglaltak állást. Azt kívánja továbbá egész határozottan Natália, hogy Garasanin álljon a kormány élén. Krisztics miniszterelnök ismeri Natália e követeléseit s mert ezek után is helyesli a király házassági terveit, azt mutatja, hogy hajlandó egyengetni Garasanin utját a miniszterelnökséghez.

A czár az iskoláknak.

Budapest, jan. 31. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik: A czár rendeletére az állami bevételekből 700,000 rubelt utalványoztak ki Pobjedonoseff-nek, a szent zsinat főgondnokának, hogy abból a zsinat gondozása alatt levő iskolákat segítse.

Közgazdaság.

A budapesti érték-tőzsde hivatalos árjegyzései
1895. január 30.

Befizetés	Az értékpapír neve	Árfolyam
	Aranyjárdék 4%	125.00
	Koronajárdék 4%	99.10
	Magyar regále-kötv. 4 1/2%	101.25
	Magyar földteherm. k. 4%	98.25
	Tiszai és szegedi nyer. 4%	145.—
	Osztr. aranyjárdék 4%	125.50
	1860. államsorsj. 5%	163.—
	Kisbirtokosok földhit. 5%	—
	„ „ „ „ 4 1/2%	103.—
	Magyar földhitelint. 4 1/2%	101.—
	„ „ „ „ 4%	99.—
	Magy. jelzáloghitelb. 4 1/2%	102.—
	Pesti magy. ker. bank 4 1/2%	100.50
	„ „ „ „ 4%	96.50
500	Pesti magyar keresk. bank	1358.—
300	Egyesült f. v. takarékpénztár	1370.00
300	Magyar orsz. közp. „	870.—
1000	Pesti hazai első „	9300.00
1000	Első magy. ált. bizt. társ.	4250.00
500	Első bpesti gőzmalom r. t.	2200.00
150	Victoria gőzmalom	243.—
160	Kőbányai gőztéglagyár t.	—
100	Magy. aszf. részvény társ.	302.—
20	Salgótarjáni kőszénbánya	—
400	Ganz és társa	2305.00
	Arany cs. és kir.	5.84
	„ 20 frankos	9.84
	„ 20 márkás	12.15

Sertés-üzlet.

Kőbánya, január 30. Készlet: 112.349 drb. Urasági öreg kővér I. rendű: 41 1/2—42 kr.; közép: 41 1/2—42 kr.; süldő kővér: 43—44 kr.; sovány: 43—44 krajezar; Román: —; Szerb kővér 41 1/2—42 kr.; könnyű 39—41. A hizott sertés üzleirányzata: változatlan.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. január 30.

I. Készáru üzlet. A mai forgatom készbuzában alig méltó említésre. Malmaink nagyobbára nem is jeleutak meg és a legújabb 3/4 centnyi amerikai baisse a csekély vételkedvet tetjesen megsemmisítette. — 1500—2000 q. hazai buza kelt el, mely mennyiség leginkább beérkezett vagonárból állott.

Idegen buzákban nem volt forgalom, Rozs, árpa, tengeri és zab irányzata nyugodt maradt.

II. Határidő üzlet. Az amerikai piacok újabb ár-hanyatlása nálunk nem igen tett hatást. Buza tavaszra egy hetibeni spekuláns részére nagy mennyiségben vásároltatván, ezen határidő ára változatlan maradt, buza tavaszra azonban 2—3 krral csökkent. Rozs, lengeri és zab tegnapi árszínvonalukat megtartották.

A délutáni forgalom alkalmával a kedvetlen hangulat még nyomatékosabban volt észlelhető és csekély frngalomra nyújtott alkalmat.

Előfordult kötések: buza tavaszra 6.58—6.61 frt, buza őszre 6.93—6.95 frt, rozs tavaszra 5.51—5.53 frt, tengeri máj.—jun. 6.25—6.28 frt, zab tavaszra 6.01—6.03 forint, káposzta-repcze augusztus—szeptemberre 10.60—10.70 forint.

Mai hivatalos jegyzések effektív árakban.

B u z a						
F a j	Mínős. súly hektol.	100 kgr. ára		Mínős. súly hektol.	100 kgr. ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	6.50	6.55	79	6.55	6.60
„ uj	80	6.60	6.65	81	6.65	6.70
„ uj	82	6.70	6.75	—	—	—
Tiszavidéki uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	6.55	6.60	79	6.60	6.65
„ uj	80	6.65	6.70	81	6.70	6.75
„ uj	82	6.75	6.80	—	—	—
Pestvidéki uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	6.50	6.55	79	6.55	6.60
„ uj	80	6.60	6.65	81	6.65	6.70
„ uj	82	6.70	6.75	—	—	—
Fejérmegyei uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	6.50	6.55	79	6.55	6.60
„ uj	80	6.60	6.65	81	6.65	6.70
„ uj	82	6.70	6.75	—	—	—
Bácskai uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	6.60	6.65	79	6.65	6.70
„ uj	80	6.70	6.75	81	6.75	6.80
„ uj	82	6.80	6.85	—	—	—
Román uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	—	—	79	—	—
„ uj	80	—	—	81	—	—
Szerb uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	—	—	79	—	—
„ uj	80	—	—	81	—	—
Bolgár uj	74	—	—	75	—	—
„ uj	76	—	—	77	—	—
„ uj	78	—	—	79	—	—

Szent László-nyomda-részvénytársaság

Nagyváradon, Apáczai-utca 3. szám.

Ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek mindennemű könyvnyomdai munkákra
ugy mint:

Napi és heti folyóiratok, irodalmi művek, iskolai értesítők, úrlapok, rovatos ívek;
továbbá **diplomák, részvények, oklevelek, bizonyítványok, eljegyzési és esketési kártyák,**
névjegyek, gyászjelentések, bál meghívók, tánczrendek, számlák, árjegyzékek, körlevelek,
jegyzői, ügyvédi és közjegyzői nyomtatványok, valamint **falragaszok** legizlésebb kivitelben
való előállítására, ugy fekete mint színes nyomással a legjutányosabb árak mellett.

Raktáron tart egyházi nyomtatványokat, u. m.: **Kereszteltek, Egybekeltek és Meg-**
holtak anyakönyve, ezeknek kivonati izei, Templomszámadási ívek, Bevétel- és Kiadás,
Alapítványi jelentések, stb. stb.

Megrendeléseket elfogad a nyomda üzletvezetője.

A nyomda egészen újonnan a legdivatosabb és izlésebb betűkkel, valamint légszesz-
motorral van felszerelve és elsőrendű munkaerők fölött rendelkezik.

Mindezeknél fogva vagyunk bátor vállalatunkat a t. cz. közönség szíves párfogásába
ajánlani és maradunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad, 1894, december hóban.

A Szent László-nyomda-részvénytársaság.

(5) 0—18

••• Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. •••

A Biharmegyei takarékpénztár

zárszámadásai

1894. évi december hó 31-én.

(35) 1-1

Mérleg-számla.

TARTOZIK.

KÖVETEL.

VAGYON:		frt	kr.	frt	kr.	TEHER:		frt	kr.	frt	kr.
Pénzkészlet	— — — — —			145402	77	Részvénytöke: 1000 darab teljes befiz. részvény					
Értékpapír és ércpénzkészlet	— — — — —	70865	43			á 100 frt				100000	
Leírás 1894. évben	— — — — —	16211	71	54653	72	Tartalék alapok:					
Váltó és bélyegkészlet	— — — — —			300		Állag 1893. év végén	122500				
Felszerelések és nyomtatványok	— — — — —			200		Részvények átírásából	46			122546	
Előlegek: arany és ezüstre	3,180.45					Nyugdíj-alap:					
értékpapírokra	144,664.21					Állag 1893. év végén	12975	04			
árúkra	4,243.34	152088				Hivatalnokok befizetése	188				
Leírás 1894. évben	— — — — —	56170		95918		Kamat 1894. évre	658	15	13821	19	
Követelések folyó számlában	— — — — —			125738	56	Betétek tőkésített kamatokkal				1745783	98
Pénzügyintézeteknél és társulatoknál	— — — — —	177887	87			Betéti kamat-adó-hátralék				3904	55
Leírás a „László“-malom f. számlájáról	— — — — —	19874	42	158013	45	Ingatlan átírási illeték-hátralék				3315	30
Kölcsönök bebebelezés mellett	— — — — —			171320	11	Átmeneti kamatok és egyéb bevételek 1895. évre:					
Előlegek folyó számlában	— — — — —	103505	36			Váltók után	10494	22			
Leírás 1894. évben	— — — — —	5126	96	98378	40	Előlegek után	203	41			
Különféle egyenlegek	— — — — —	3570	29			Kölcsönök után	286	73	10984	36	
Leírás 1894. évben	— — — — —	820	02	2750	27	Előre felvett haszonbér				2625	
Váltótárca	— — — — —	1095592	49			" " házbér				644	60
Leírás 1894. évben	— — — — —	38572	36	1057020	13	Fel nem vett osztalék				300	
Ingatlanok: »Kossuth Lajos«-utcai ház	— — — — —	110000				Hitelezők:				443653	33
Konyári tagbirtok	— — — — —	208000				Különféle egyenlegek:				14	72
Sárándi »	— — — — —	81000		399000							
Befektetés a konyári gazdaságba	— — — — —			16423	83						
Veszteség	— — — — —			122473	79						
				2447593	03					2447593	03

TARTOZIK.

Veszteség- és nyereség-számla.

KÖVETEL.

VESZTESÉG:		frt	kr.	frt	kr.	NYERESÉG:		frt	kr.	frt	kr.
Költségek:						Kamatok: Előlegek	után	6398	81		
Intézeti lakbér	— — — — —	750				Váltók	»	83401	55		
Díjazások	— — — — —	12000				Kölcsönök	*	6878	49		
Egyéb üzleti kiadások	— — — — —	6205	40	18955	40	Különfélék	*	14465	65	111144	50
Adók:						Ingatlanok haszonbére	—			3474	74
Üzletjövedelem után	— — — — —	5273	44			Házbér jövedelem	—			7758	40
Ingatlanok után	— — — — —	3520	95			Váltók és bélyegek eladásánál	—			21	
Betéti kamatok után	— — — — —	7457	56	16251	95	Leirt követelésekből befolyt	—			4949	80
Kamatok:						Veszteség	—			122473	79
Betétek után	— — — — —	74572									
Ingatlan kölcsön után	— — — — —	1672	65	76244	65						
Házfentartási költségek:	— — — — —			1594	76						
Leírások:											
Előleg számláról	— — — — —	56170									
F. sz. előleg számláról	— — — — —	5126	96								
Perköltés	» — — — — —	820	02								
Értékpapír	» — — — — —	16211	71								
Váltó	» — — — — —	38572	36								
Lászlómalmi folyó számláról	— — — — —	19874	42	136775	47						
				249822	23					249822	23